

Ordinul Templului

Scurta trecere in revista

Ordo Pauperum Commilitum Christi et Templi Solomonis, Ordinul Templier, a fost fondat in Ierusalim, in anul 1118, de catre Hugues de Payen, Geoffrey de Saint-Omer impreuna cu alti sapte nobili cavaleri francezi. La origini Ordinul a fost catolic, monastic fiind destinat exclusiv nobililor sau descendentilor din familii nobiliare. Membrii sai aveau statutul de calugari si de soldati. Acestia depuneau cele trei voturi: de ascultare, de castitate si de saracie iar in plus depuneau si votul de a apara, cu armele, Pamantul Sfant. Regele Baldwin al II, rege al Ierusalimului intre 1118 si 1131, a decis ca noul Ordin sa-si instaleze resedinta intr-o latura a palatului regal care se afla pe ruinele fostului Templu al lui Solomon. Din acest motiv acestia s-au mai numit si Cavaleri Templieri sau pe scurt Templieri.

Cu ocazia Conciliului de la Troyes, din 1128, Ordinul a fost confirmat de catre Papa Honorius al II-lea. Atunci au fost adoptate de catre cavaleri regulile dictate de Sfantul Bernard, primul Abate de Clairvaux si fondator al Ordinului Cistercian. Cavalerii au primit drept vesmant mantia alba ca semn al puritatii. In 1146 Papa Eugeniu a adaugat pe mantie simbolul crucii, de culoare rosie. Ordinul a aparut cu onoare Tara Sfanta. In 1187 cavalerii au eliberat cetatea Acra unde si-au stabilit cartierul general pana in 1291. In final Marele Maestru a fost capturat de catre musulmani iar templierii au fost nevoiti sa se retraga. Supravietuitorii s-au regrupat in Cipru unde au constituit o comanderie la Limmasol iar cartierul general l-au stabilit in Manastirea Templiera din Paris.

Dupa multi ani de lupta si de sacrificii, in apararea crestinismului si a locurilor sfinte, Ordinul Templier s-a evidentiat in dezvoltarea civilizatiei occidentale. A patronat constructia multor catedrale, a asigurat securitatea rutelor comerciale si a organizat primul sistem bancar. Ordinul a devenit puternic atat din punct de vedere militar cat si financiar. A starnit insa si invidia multora printre care si pe aceea a lui Filip al IV-lea cel Frumos, rege al Frantei. Profitand de slabiciunea Papei Clement al V-lea regele insceneaza un proces de punere sub acuzatie de erezie a templierilor. Intr-o zi de vineri, 13 octombrie 1307, conducatorii Ordinului si multi cavaleri, in special din Franta, au fost arestati. Cu toate insistentele Papei de a-i judeca el insusi, templierii fiind sub jurisdicia sa, regele reuseste sa-i arunce in temnita si sa preia ancheta. Sub comanda lui Guillaume de Nogaret, slujitorul de incredere al lui Filip, urmeaza un proces care va dura timp de sapte ani. Pe parcursul acestuia, prin marturii mincinoase obtinute prin mijloace specifice vremii, tortura si delatiunea, se ajunge la acuzarea Ordinului si la „suprimarea” lui, la presiunea regelui, in 1312, prin Bula Papala

“Vox in Excelsio”. In anul 1314, pe 18 martie, Marele Maestru Jacques de Molay impreuna cu Preceptorul Normandiei, Geoffroi de Charney, sunt arsi pe rug. Legenda spune ca Marele Maestru, dezbracat de mantia templiera, a strigat catre rege si Papa ca „*trupul sau le poate apartine dar sufletul apartine lui Dumnezeu*” chemandu-i la judecata in fata Domnului in cursul aceluiasi an. Atat Filip cel Frumos cat si Papa Clement al V-lea au murit, se pare in conditii dubioase, in cursul anului 1314.

Din acest moment istoria si legendele nu fac decat sa confirme ca Ordinul Templier, datorita spiritului si principiilor care l-au calauzit, nu putea sa dispara pur si simplu. Asa a si fost! Traditia templiera s-a perpetuat prin cavalerii care au scapat de prigoana regelui. Ordinul avea comanderii raspandite in toata Europa si nu numai. Nu toate tarile au pus in aplicare ordinul de suprimare. Multi cavaleri s-au regasit in Ordinul de Calatrava, de Santiago, de Alcantara, sau chiar in Ordinul Sfantului Ioan (Ordinul Cavalerilor de Malta). Ordinul Cavalerilor Teutoni, infiintat cu sprijinul nemijlocit al templierilor a perpetuat pana in zilele noastre aceste traditii. Curente mistice sau organizatii fraternalne au preluat si au pastrat vii in ritualurile lor parte a traditiilor templiere.

Ordinul Templier a fost vremelnic suprimat iar averile au fost impartite intre curtea regala a Frantei si Cavalerii Sfantului Ioan. Spiritul Templier insa a supravietuit. Interesant in cele ce urmeaza este modul cum spiritul si traditiile Ordinului au continuat sa existe. Voi analiza doua forme de manifestare „neo-templiere”: una masonica si una cavaleareasca-crestina.

A) La comanda Ordinului Templier si finantate de acesta, in Europa, s-au construit foarte multe catedrale. Planurile de arhitectura, in stilul gotic, erau de cele mai multe ori supradimensionate in raport cu necesitatile si numarul de locuitori al comunitatilor unde erau inaltate. Doreau sa inspire privitorului maretia lui Dumnezeu in raport cu fragilitatea umana. Mesterii, constructori ai catedralelor, erau cazati in incinta comanderiilor templiere si erau asimilati personalului auxiliar necombatant. Prin mijlocirea Ordinului Templier, ca o exceptie pentru acele vremuri, Papa a scutit de taxe aceste bresle de constructori si i-a dezlegat de obligatia de a nu parasi domeniul nobiliar. Astfel acestia au devenit oameni liberi, zidari liberi – *free masons*. Cu timpul aceste bresle au adoptat un mod de organizare fraternal, pastratoare ale secretelor zidariei, si au luat denumirea de Fii lui Solomon. In momentul arestarii conducatorilor Ordinului, in 1307, dupa ce trupele conduse de Nogaret au devastat comanderiile templiere din Franta, membrii acestor bresle au salvat ceea ce s-a mai putut din capelele comanderiilor (Camererele Capitulare) si au jurat sa pastreze vie memoria binefacatorilor lor – Cavalerii Templieri.

Legenda spune ca, in 1307, o parte dintre templieri s-au refugiat in Scotia. In 1309, la Holyrood, a avut loc o ancheta papala cu intentia de a condamna membrii Ordinului din Scotia. La aceasta ancheta au venit doar doi cavaleri: Walter de Clifton, Mare Preceptor al Scotiei si William Middleton. Ceilalti se presupune ca s-au alaturat lui Robert Bruce in lupta impotriva lui Edward, rege al Angliei. Armata condusa de Bruce era formata, in mare parte, din mestesugari care nu aveau multa experianta in manuirea armelor. Templierii s-au distins in batalie si contributia lor a fost hotaratoare. Dupa victorie Robert Bruce, incoronat rege al Scotiei sub numele de Robert I, in semn de recunostinta pentru cei care i-au fost alaturi, a fondat, la Kilwinning, Marea Loja a Ordinului Regal de Heredom. Aceasta noua forma de organizare, sindicala si fraternala, a primit intre fondatori si pe cavalerii templieri scotieni. Acestia au fost excomunicati insa de catre John Mark Larmenius, succesorul legitim al lui Jacques de Molay.

O alta legenda spune ca, dupa suprimarea Ordinului Templier, Marele Preceptor al provinciei Auvergne, Peter d'Aumont, impreuna cu doi comandori si cinci cavaleri au fugit in Scotia deghizandu-se in mesteri zidari (masoni operativi). Ajungand in insula Mull s-au intalnit cu Marele Comandor George Harris si impreuna cu alti frati cavaleri au decis sa continue traditia templiera. D'Aumont a fost ales Mare Maestru, intr-o zi de Sfantul Ioan 1313, si, pentru a proteja Ordinul de consecintele Bulei "Vox in Excelsio", l-a redenumit cu titulatura de Ordinul Zidarilor Liberi. In 1361 cartierul general al Ordinului a fost transferat la Aberdeen de unde s-a extins mai apoi in Italia, Franta, Germania, Portugalia si Spania. Aceasta legenda reprezinta de fapt un punct important al teoriilor Cavalerului Ramsay, poate cel mai prolific inventator al gradelor inalte din masonerie. Apare insa o intrebare importanta. Cum s-a impacat Masoneria Scotiana a acelor timpuri, care se declara profund crestina, cu „ereziile” de care era acuzat Ordinul Templului? De aici au aparut alte legende, din pacate nici acestea documentate istoric.

In „*Istoria Francmasoneriei*” Albert Mackey concluzioneaza astfel: „*Nelinistea unora dintre teoreticieni de a lega institutia Templiera de Masonerie, a condus la inventarea altor fabule, in care Legenda Hiramica a gradului de Maestru este inlocuita cu altele [...] O teorie leaga martiriul lui Jacques de Molay cu aceasta legenda, presupunandu-se ca Hiram l-a inlocuit pe Molay pentru a ascunde fuziunea Templierilor cu Masoneria*”. In aceeași lucrare Mackey adauga ca „*Putem spune ca acesti legendisti care au cautat sa dovedeasca originea Templiera a Masoneriei prin propriile legende nu au reusit. Ei au incercat in zadar sa scrie istorie, insa nu au reusit nici macar sa structureze un roman plauzibil*”.

B) Voi reveni la momentul vineri 13 octombrie 1307. Trupele regelui Filip cel Frumos, conduse de Nogaret, intra in incinta comanderiei din Paris si-l aresteaza de Jacques de Molay impreuna cu alti comandanti ai Ordinului Templului. Legenda spune ca in acea seara, dintre zidurile cetatii care adapostea comanderia templiera, cateva care incarcate cu fan paraseau fortareata plecand intr-o directie necunoscuta. Este de mirare ca nimeni nu s-a gandit atunci ce transportau de fapt acestea. De ce trebuiau sa plece la drum pe timp de noapte, riscand sa fie pradate de talhari si, de ce transportau fan in afara cetatii cand logic era sa-l care in interiorul ei, acolo unde caii trebuiau hraniti? Aceste intrebari, pe care garzile regale ar fi trebuit sa si le puna, ar fi dus la dezvaluirea misterului. Se spune ca aceste carute transportau de fapt adevarata comoara a templierilor. Aceasta nu consta in banii si bunurile obtinute de-a lungul timpului, care oricum au fost confiscate de oamenii regelui. Adevarata comoara consta de fapt in acel „ceva” ce fusese descoperit de primii noua cavaleri fondatori ai Ordinului in cei noua ani cat au fost gazduiti intr-o cladire amplasata pe ruinele fostului Templu al lui Solomon. Era greu de presupus ca noua cavaleri, fie ei si calugari soldati, ar fi putut asigura securitatea pelerinilor care veneau de la Jaffa spre Ierusalim. Atunci intrebarea fireasca era: care era adevarata lor misiune? Poate intelepciunea l-a facut pe Zerubbabel, cand a reconstruit Templul, sa ascunda anumite „comori” sub fundatia noii constructii. Templul a fost devastat si daramat in primul secol de catre romani. Daca legenda ar avea un sambure de adevar atunci acel „ceva” ar fi avut o importanta covarsitoare la dezvoltarea ulterioara a Ordinului.

In anii cat Marele Maestru Jacques de Molay si ceilalti cavaleri au stat in inchisori contactele cu cei care au scapat de politia regelui sau au evadat nu au incetat nici un moment. Jacques de Molay, anticipand sfarsitul care i se pregatea, a transmis verbal catre Priorul Mark Johannes Larmenius toate prerogativele si puterile de Mare Maestru. Acesta, refugiat in Portugalia, tara care nu a dat curs masurilor ordonate impotriva templierilor, a reunit in jurul sau cativa cavaleri fideli si a pastrat cu sfintenie regulile si spiritul Ordinului cat si „secretul” de nepretuit. Regula prevedea ca Marele Maestru sa fie ales pe viata. Poate unul dintre motive era ca „secretul” sa fie pastrat de un singur om. Larmenius a luat masura protectiva de a ascunde Ordinul de hartuitorii lui. In 1324, Larmenius, recunoscut in unanimitate ca Mare Maestru si urmas al lui Jacques de Molay, a redactat „Carta Transmitterii”, document pe care si-au pus semnatura toti Marii Maestrii care au urmat pana in anul 1804. Acest document, care de aceasta data nu mai este o legenda, a ramas dovada perpetuarii Ordinului Templier dupa Jacques de Molay.

In luna martie a a anului 1705, la Conventul Templier de la Versailles, a fost ales ca Mare Maestru Filip – Duce de Orleans si Regent al Frantei. Sub autoritatea acestuia Ordinul a renascut oficial, si-a dat la o parte valul protector impus de Larmenius si si-a reafirmat legitimitatea de continuator al Ordinului Cavaleresc Militar Templier. Ulterior Marii Maestrii care i-au succedat au fost Principii de Burbon, a supravietuit Revolutiei Franceze din 1782, urmand o perioada de prosperitate in timpul secolului XIX. Odata cu reformarea Ordinului, de catre Marele Maestru Bernard Fabre Palaprat, Ordinul a admis in randurile sale multi Cavaleri si Doamne al Templului. Intre 1818 si 1841 expansiunea Ordinului impus organizarea a peste 20 de Convente in Franta si infiintarea Prioratelor in: Marea Britanie, Germania, Belgia si Elvetia. Legatii ale Ordinului au fost stabilite in: Suedia, Brazilia, India si la New York.

In 1940, cand Franta si Belgia au fost invadate de trupele naziste, Principele Regent al Ordinului – Emile Joseph Isaac Vandenburg, care isi avea resedinta la Bruxelles, pentru a fi sigur ca Ordinul va supravietui, a transferat puterile sale catre Conte Antonio Campello Pinto de Sousa Fontes, un nobil portughez. Considerentul a fost ca Portugalia s-a declarat tara neutra si putea asigura in continuare protectie asupra Ordinului.

Ordinul Suprem Militar al Templului din Ierusalim, denumire acreditata din anul 1832 de catre imparatul Napoleon al III-lea, a continuat sa perpetueze spiritul si traditiile templiere prin Comanderiile si Prioratele din Europa occidentala si America. Astazi Ordinul exista in multe alte tari iar din 2003 si in Romania.

In anul 1960 Mare Maestru si Principe Regent al O.S.M.T.H. a devenit Dom Fernando Pinto Pereira de Sousa Fontes iar cartierul general al Ordinului a ramas in Portugalia, in orasul Porto. In 1995, la Conventul de la Salzburg, a avut loc o scindare a Ordinului. O parte dintre participanti nu au mai recunoscut autoritatea lui Sousa Fontes ca Principe Regent si Mare Maestru si au propus un amendament la Regulament - organizarea de alegeri si introducerea mandatelor pe perioade limitate de timp. Amendamentul nu a fost adoptat.

Ordinul, separat sau nu, beneficiaza de recunastere internationala si este implicat in actiuni caritabile si de promovare a pacii. Ordinul Suprem Militar al Templului din Ierusalim a avut, incepand din 1118, are si va avea ca unic scop apararea religiei crestine si raspandirea invataturilor Domnului nostru Iisus Hristos pe tot pamantul.

Iata pe scurt evolutia Ordinului Templier. Daca legitimitatea mostenitorilor si continuatorilor sai este sau nu contestata, acesta este un subiect mai putin important. Faptul insa ca spiritul si traditiile Ordinului au fost perpetuate pana astazi confirma anvergura lui si

actualitatea misiunii mai presus de timp. Principiile si modul de actiune al Ordinului Templului si-au dovedit aplicabilitatea si eficacitatea in momente importante ale istoriei civilizatiei. Ele isi dovedesc valoarea incontestabila chiar in momentele actuale. „Secretul” si „comoara” Ordinului, atat de bine pastrate si ocrotite, sunt revelate de Cartile Sfinte:

„Și El le zicea: Voi sunteți din cele de jos; Eu sunt din cele de sus. Voi sunteți din lumea aceasta; Eu nu sunt din lumea aceasta.” (Ioan, 8: 23).

„ Si a zis iudeilor care crezusera in El: "Daca ramaneti in Cuvantul Meu, sunteti in adevar ucenicii Mei; veti cunoaste adevarul, si adevarul va va face slobozi.” (Ioan, 8: 31-32).

„ Isus i-a zis: „Eu sunt Calea, Adevărul și Viața. Nimeni nu vine la Tatăl decât prin Mine.” (Ioan, 14: 6).

Martiriul Marelui Maestru Jacques de Molay care a ales supliciul si nu mila, conditiata de recunoasterea acuzatiilor false de erezie, ne invita sa reflectam asupra dimensiunii principiilor si credintei sale. Si daca numai atat s-ar dovedi a fi intelegerea noastra ar fi de-ajuns. Ordinul Templier, crestin si cavaleresc, a aparat, apara si va apara mereu acest Adevar exprimat prin Credinta, Speranta si Iubire. Va lupta, cu voia si cu ajutorul bunului Dumnezeu, pentru indeplinirea misiunii sale.

Bucuresti, 23.08.2004 A.D.

Dan Vasiliu - EMC